

Otázka, situace

Jak mám postupovat, chci-li provést úřední průzkum výskytu škodlivých organismů před založením porostu rozmnožovacího nebo reprodukčního materiálu?

1) Úřední průzkum před založením porostu sadbových brambor

Základní informace

Pozemky, které budou využity pro pěstování sadbových brambor musejí být prosté háďátka bramborového (*Globodera rostochiensis*) a háďátka nažloutlého (*Globodera pallida*). Za účelem ověření této skutečnosti je potřeba odebrat odpovídající počet půdních vzorků dle přílohy č. 2 vyhlášky č. 75/2010 Sb*. Vzorkování se přednostně provádí na podzim roku předcházejícímu pěstování brambor, a to v době, kdy je dokončeno zpracování půdy a dovolí to počasí (sucho, nemrzne). Konečné výsledky rozborů odebraných půdních vzorků musí být známy před založením množitelského porostu brambor (tj. výsadbou brambor).

Dále se musí jednat o pozemek, na který se nevztahují žádná mimořádná rostlinolékařská opatření v souvislosti s výskytem karanténních bakterií bramboru – bakteriální kroužkovitosti bramboru (původce *Clavibacter sepedonicus*) a bakteriální hnědé hniloby bramboru (původce *Ralstonia solanacearum*).

Kdo je oprávněn v této věci jednat (podat žádost apod.)

Profesionální provozovatel - pěstitel sadbových brambor (množitelská firma).

Jaké jsou podmínky a postup

- 1) Profesionální provozovatel, který hodlá pěstovat sadbové brambory, kontaktuje místně příslušného inspektora ÚKZÚZ ze Sekce osiv, sadby a zdraví rostlin, Odboru terénní inspekce (dále jen „inspektor“) (<http://eagri.cz/public/web/ukzuz/kontakty/organizace/103611908.html>).
- 2) Inspektor ve spolupráci s profesionálním provozovatelem vyplní formulář „Odběrový protokol pro odběr vzorků zeminy z pozemků určených k pěstování sadbových brambor při průzkumu na výskyt háďátka bramborového a háďátka nažloutlého“ (dále jen „odběrový protokol“) (<http://eagri.cz/public/web/ukzuz/portal/skodlive-organismy/roslinolekarska-diagnostika/referencni-laboratore/>; třetí soubor v části „Přílohy“). Součástí odběrového protokolu je i nákres vzorkovaných výměr do map příslušných pozemků (lze využít mapy z LPIS). Zákres v mapě může mít libovolnou formu, ale musí z něj být jasné zřetelné i trasování odebíraných vzorků na pozemku, aby bylo v případě potřeby možné zpětně co nejpřesněji určit odběrovou plochu konkrétního vzorku na pozemku. V případě, že nebude bramborami osázena celá výměra daného půdního bloku, není třeba vzorkovat celou plochu pozemku, ale stačí

- ovzorkovat a otestovat pouze příslušnou část daného půdního bloku (v souladu se zákresem v mapě).
- 3) Odběr všech půdních vzorků musí proběhnout pod přímých dohledem inspektora. Vzorky odebírá profesionální provozovatel a inspektor na jejich odběr pouze dohlíží. V případě odběru vzorků přímo inspektorem by tato činnost byla zpoplatněna dle aktuálního sazebníku odborných úkonů (viz níže). V tomto případě by bylo nutné ještě před zahájením odběru vzorků podat na ÚKZÚZ [žádost o provedení odborného úkonu](#).
 - 4) Vlastní odběr vzorku je prováděn dle metodického postupu uvedeného na druhé straně formuláře [odběrového protokolu](#). Zde je stanoven počet vzorků i jejich velikost.
 - 5) Vzorky musí být adjustovány inspektorem úřední páskou či plombou s logem ÚKZÚZ. Odběrový protokol podepisuje: inspektor, vzorkovatel a zástupce subjektu (profesionálního provozovatele). Z podepsaného odběrového protokolu se vytvoří dvě kopie. Jedna kopie zůstává profesionálnímu provozovateli (pěstiteli brambor), druhá inspektorovi. Originál protokolu putuje se vzorkem do laboratoře.
 - 6) Vzorky (roztříděné dle vzorkovaných pozemků) jsou spolu s originálem odběrového protokolu dopraveny příslušným profesionálním provozovatelem do některé z [referenčních laboratoří pověřených pro diagnostiku háďátka bramborového a nažloutlého](#). Při předání vzorku do laboratoře je dále vyžadován podpis toho, kdo vzorky předal a přijal.
 - 7) Jakmile profesionální provozovatel obdrží z laboratoře výsledky rozboru půdních vzorků, neprodleně kontaktuje příslušného inspektora a tyto mu předá. Některé referenční laboratoře zasílají výsledek rozboru automaticky také inspektorovi, který odběr daných vzorků dozoroval. Uvedené výsledky jsou pak následně (v květnu) podkladem pro potvrzení žádostí o uznání množitelského porostu („příhlášek“).

Jakým způsobem můžete zahájit řešení

Profesionální provozovatel kontaktuje místně příslušného inspektora ÚKZÚZ ze Sekce osiv, sadby a zdraví rostlin, Odboru terénní inspekce.

Jaké jsou poplatky a jak je lze uhradit

Pokud profesionální provozovatel (pěstitel) odebírá půdní vzorky sám, není odběr vzorků se strany ÚKZÚZ zpoplatněn. Inspektor pouze dozoruje odběr prováděný profesionálním provozovatelem. V případě odběru půdních vzorků přímo inspektorem je tato činnost zpoplatněna dle aktuálního sazebníku odborných úkonů. V současnosti se jedná o položku V10 sazebníku (částka 22,-Kč/vzorek) dle [vyhlášky č. 221/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů](#).

Profesionální provozovatel (pěstitel) platí za provedení rozboru vzorků příslušné referenční laboratoři pověřené pro diagnostiku háďátka bramborového a nažloutlého.

Jaké jsou lhůty pro vyřízení

Ze strany ÚKZÚZ není stanovena žádná lhůta, nicméně výsledky rozboru půdních vzorků musí být k dispozici v době, kdy inspektoři potvrzují žádosti o uznání množitelského porostu („příhlášky“). Příhlášky předkládají ÚKZÚZ zástupci přihlašovatelských firem v průběhu května (po ukončení výsadby brambor). Termín Odboru osiv a sadby pro podání přihlášek je 20. května.

Elektronická služba, kterou lze využít

Elektronickou službu lze využít pouze k předání výsledků rozboru odebraných vzorků, které obdržel profesionální provozovatel (pěstitel) od vybrané referenční laboratoře pověřené pro diagnostiku hádátka bramborového a nažloutlého. Výsledky lze zaslat inspektorovi, který dozoroval odběr vzorků, e-mailem opatřeným digitálním podpisem.

Jaké jsou opravné prostředky a jak se uplatňují

Na pozemcích, na kterých by se zjistil výskyt některého z výše uvedených druhů hádátek, nelze sadbové brambory pěstovat.

Jaké sankce mohou být uplatněny v případě nedodržení povinností

Nebude-li pozemek na uvedené druhy hádátek otestován s negativním výsledkem, nemůže inspektor potvrdit žádost o uznání množitelského porostu.

Popis je zpracován podle právního stavu ke dni

1. 1. 2020

Popis byl naposledy aktualizován

8. 4. 2020

Datum konce platnosti popisu

není stanoveno

Související předpisy

Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. (§ 6)

Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 221/2002 Sb., kterou se stanoví sazebník náhrad nákladů za odborné a zkušební úkony vykonávané v působnosti Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského, ve znění pozdějších předpisů

Předpisy, dle kterých se postupuje

*Vyhláška č. 75/2010 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření hádátka bramborového a hádátka nažloutlého, ve znění pozdějších předpisů (§ 3 odst. 4 této vyhlášky; příloha č. 2).

Kontakt

<http://eagri.cz/public/web/ukzuz/kontakty/organizace/103611908.html>

[datová schránka ÚKZÚZ \(ID: ugbaiq7\)](#)

Zodpovědný útvar

Místně příslušné pracoviště Sekce osiv, sadby a zdraví rostlin, Odboru terénní inspekce.

2) Úřední průzkum před založením porostu rozmnožovacího materiálu ovocných druhů, chmele, révy vinné a zdrojů reprodukčního materiálu lesních dřevin

Základní informace

Profesionální provozovatel, který hodlá pěstovat šlechtitelský, rozmnožovací nebo reprodukční materiál, může před založením příslušného porostu požádat ÚKZÚZ o provedení průzkumu výskytu škodlivých organismů, jejichž přítomnost je překážkou uznání příslušného materiálu.

Průzkum před založením porostu se provádí

a) u rostlin rodů *Castanea*, *Citrus*, *Cydonia*, *Fragaria*, *Humulus*, *Malus*, *Poncirus*, *Prunus*, *Pyrus*, *Ribes*, *Rubus*, *Vaccinium*, *Vitis* a druhů *Corylus avellana* a *Juglans regia*, určených k produkci šlechtitelského rozmnožovacího materiálu, rozmnožovacího materiálu předstupňů a základního rozmnožovacího materiálu, nebo

b) u zdrojů reprodukčního materiálu lesních druhů, pokud náleží k rodům *Abies*, *Castanea*, *Larix*, *Picea*, *Pinus*, *Populus*, *Prunus*, *Pseudotsuga* a *Quercus* před uznáním zdroje reprodukčního materiálu rostlin určeného pro vegetativní způsob reprodukce.

Průzkum se provádí v místě určeném k produkci tohoto materiálu, popřípadě i v bezprostředním okolí tohoto místa. Jedná se o průzkum podle § 6 zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“).

Oproti dosavadní praxi se tento průzkum provádí navíc u ovocných rodů *Castanea*, *Poncirus*, *Ribes* a *Vaccinium* a druhů *Corylus avellana* a *Juglans regia*.

Bezprostřední okolí místa produkce tvoří pozemky a objekty těsně sousedící s místem produkce, odkud může bezprostředně hrozit riziko přirozeného rozšíření karanténních škodlivých organismů pro EU (KŠO pro EU), škodlivých organismů (ŠO) podléhajících mimořádným opatřením nebo regulovaných nekaranténních škodlivých organismů (RNŠO) do místa produkce. Vymezení bezprostředního okolí souvisí se způsobem šíření příslušného ŠO.

Kdo je oprávněn v této věci jednat (podat žádost apod.)

Profesionální provozovatel, který hodlá pěstovat šlechtitelský, rozmnožovací nebo reprodukční materiál ovocných dřevin, chmele, révy vinné nebo výše uvedených lesních dřevin.

Jaké jsou podmínky a postup

- 1) Profesionální provozovatel vyplní a předepsaným způsobem (viz **Jakým způsobem můžete zahájit řešení**) podá [žádost o provedení průzkumu před založením porostu šlechtitelského, rozmnožovacího nebo reprodukčního materiálu](#) (dle § 6 zákona), která je dostupná na webu ÚKZÚZ. O termínu provedení průzkumu bude žadatel informován místně příslušným pracovištěm ÚKZÚZ do jednoho měsíce od doručení žádosti na ÚKZÚZ.
- 2) Průzkum výskytu škodlivých organismů s ohledem na dodržení izolačních vzdáleností se provádí v místě plánovaného pěstování šlechtitelského, rozmnožovacího a reprodukčního materiálu a v jeho bezprostředním okolí. Průzkumu je zaměřen na výskyt škodlivých organismů, jejichž přítomnost či nesplnění zvláštních požadavků spojených s těmito škodlivými organismy je překážkou uznání příslušného šlechtitelského, rozmnožovacího nebo reprodukčního materiálu. Jedná se o KŠO pro EU, ŠO podléhajících mimořádným opatřením nebo RNŠO a požadavky stanovené pro jednotlivé rody a druhy rostlin v přílohách IV, V, VIII a X [prováděcího nařízení Komise \(EU\) 2019/2072](#) a pro rozmnožovací materiál ovocných druhů také v prováděcí směrnici Komise (EU) 2020/177, upravující směrnici Rady 2008/90/EHS.
- 3) V případě potřeby jsou odebrány vzorky. Odběr vzorků i samotný průzkum jsou odbornými úkony. Za provedení odborných úkonů je žadatel povinen uhradit poplatek, resp. náhradu nákladů, které vznikly při provádění příslušných odborných úkonů. Výše náhrady se řídí sazebníkem náhrad nákladů za odborné a zkušební úkony vykonávané v působnosti ÚKZÚZ dle [vyhlášky č. 221/2002 Sb.](#) V případě průzkumu na pozemku a v jeho okolí se aktuálně jedná o položku uvedenou v této vyhlášce v příloze č. 4 v bodu 13., tj. 220,-Kč za každou započatou hodinu odborné činnosti. V případě odběru vzorků se dále počítá cena za odběr vzorku plus cena za rozbor odebraného vzorku v laboratoři ÚKZÚZ dle aktuálních cen uvedených v sazebníku náhrad. Žádost o provedení průzkumu před založením porostu šlechtitelského, rozmnožovacího nebo reprodukčního materiálu je současně žádostí o provedení odborného úkonu.
- 4) Před založením nové nebo před rozšířením stávající ovocné, lesní či okrasné školky by měl být splněn zvláštní požadavek uvedený v příloze VIII bodu 2. prováděcího nařízení Komise EU 2019/2072, který garantuje, že je o místě produkce známo, že je prosté *Clavibacter sepedonicus* - původce bakteriální kroužkovitosti bramboru a *Synchytrium endobioticum* - původce rakoviny bramboru. Tyto škodlivé organismy sice nenapadají ovocné, okrasné ani lesní dřeviny, nicméně u rostlin s kořeny vypěstovaných ve volné půdě musí být prokázáno, že je místo produkce prosté těchto škodlivých organismů. Testování na přítomnost původce rakoviny bramboru (*Synchytrium endobioticum*) a splnění zvláštního požadavku na *Clavibacter sepedonicus* se týká pouze školek (ovocné, okrasné, lesní), z nichž budou expedovány rostliny s kořeny, vypěstované ve volné půdě. Netýká se to kontejnerových provozů. Při rozhodování o nutnosti odběru půdních vzorků je třeba zohlednit skutečnost, zda a kdy byly v minulosti na pozemku pěstovány brambory a dále také výskyt těchto karanténních škodlivých organismů v daném regionu. V případě *Synchytrium endobioticum* stačí doložit, že se na uvedeném pozemku nepěstovaly v posledních dvanácti letech brambory a nevztahují se na něj mimořádná rostlinolékařská opatření nařízená v souvislosti s výskytem tohoto škodlivého organismu. V opačném případě musí být proveden odběr a laboratorní rozbor vzorků půdy nebo musí být dodržena nařízená mimořádná rostlinolékařská opatření. Nepřítomnost *Clavibacter sepedonicus* je třeba prokázat na základě historie pěstování

plodin na dotčeném pozemku (na pozemku se v předcházejících čtyřech letech nepěstoval brambor a nevztahují se na něj mimořádná rostlinolékařská opatření nařízená v souvislosti s výskytem *Clavibacter sepedonicus*), nepřítomností hostitelských rostlin bakterie (lilek brambor – *Solanum tuberosum*, lilek rajče – *Solanum lycopersicum*, řepa obecná – *Beta vulgaris*) na dotčeném pozemku, a v případě jejich výskytu odběrem vzorků těchto rostlin a jejich testováním na *Clavibacter sepedonicus*.

Jakým způsobem můžete zahájit řešení

Vyplněnou žádost s přílohou je možné podat osobně nebo poštou na adresu Oddělení terénní inspekce Sekce osiv, sadby a zdraví rostlin ÚKZÚZ územně příslušnému místu produkce rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů nebo pomocí datové schránky ÚKZÚZ (ID: ugbaiq7).

Jaké doklady jsou třeba

Je třeba vyplnit a výše popsaným způsobem předat na ÚKZÚZ [žádost o provedení průzkumu před založením porostu šlechtitelského, rozmnožovacího nebo reprodukčního materiálu](#).

Jaké jsou poplatky a jak je lze uhradit

Provedení průzkumu, případně odběr vzorků a jejich rozbor je zpoplatněn. Cena odborných činností se řídí sazbami uvedenými v platném sazebníku náhrad nákladů za odborné a zkušební úkony vykonávané v působnosti ÚKZÚZ dle [vyhlášky 221/2002 Sb.](#) ÚKZÚZ po vyúčtování provedených odborných úkonů zašle příslušnému profesionálnímu provozovateli fakturu.

Jaké jsou lhůty pro vyřízení

Místně příslušný inspektor ÚKZÚZ ze Sekce osiv, sadby a zdraví rostlin, Odboru terénní inspekce informuje profesionálního provozovatele do jednoho měsíce od doručení písemné žádosti na ÚKZÚZ o navrhovaném termínu provedení průzkumu.

Elektronická služba, kterou lze využít

K podání žádosti o provedení průzkumu před založením porostu šlechtitelského, rozmnožovacího nebo reprodukčního materiálu je možno využít datovou schránku ÚKZÚZ (ID: ugbaiq7).

Popis je zpracován podle právního stavu ke dni

1. 1. 2020

Popis byl naposledy aktualizován

8. 4. 2020

Datum konce platnosti popisu

není stanoveno

Předpisy, dle kterých se postupuje

Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. (§ 6)

Vyhláška č. 5/2020 Sb., o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin. (§ 2)

Vyhláška č. 221/2002 Sb., kterou se stanoví sazebník náhrad nákladů za odborné a zkušební úkony vykonávané v působnosti Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského, ve znění pozdějších předpisů

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2019/ 2072, kterým se stanoví jednotné podmínky pro provádění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2031, pokud jde o ochranná opatření proti škodlivým organismům rostlin, a kterým se zrušuje nařízení Komise (ES) č. 690/2008 a mění prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/2019

Směrnice Komise (EU) 2020/177, kterou se mění směrnice Rady 66/401/EHS, 66/402/EHS, 68/193/EHS, 2002/55/EHS, 2002/56/EHS a 2002/57/EHS, směrnice Komise 93/49/EHS a 93/61/EHS a prováděcí směrnice 2014/21/EU a 2014/98/EU, pokud jde o škodlivé organismy rostlin na osivu a dalším rozmnožovacím materiálu

Směrnice Rady 2008/90/EHS o uvádění na trh rozmnožovacího materiálu ovocných rostlin a ovocných rostlin určených k produkci ovoce.

Kontakt

<http://eagri.cz/public/web/ukzuz/kontakty/organizace/103611908.html>

[datová schránka ÚKZÚZ \(ID: ugbaiq7\)](#)

Zodpovědný útvar

Místně příslušné pracoviště Sekce osiv, sadby a zdraví rostlin, Odboru terénní inspekce.